

IN MEMORIAM
KSIĄDZ PROFESOR ANDRZEJ MARYNIARCZYK SDB
(1950–2020)*

Dnia 27 grudnia 2020 roku, w niedzielę Świętej Rodziny, odszedł do Pana ks. prof. Andrzej Maryniarczyk SDB.

Od samego początku, czyli od 2011 roku, wspierał jako członek Rady Naukowej powstanie Zeszytu 8 „Lingwistyka Korpusowa i Translatoryka” i związanych z nim konferencji z cyklu „Terminy i relacje”. Opublikował trzy artykuły dotyczące języka: „Rola języka naturalnego w metafizyce realistycznej” (2011), „Analogiczna teoria znaczenia terminów językowych. Elementy metafizyki języka” (2015), „From standardization to abstractionalization of language: problems arising in translating realistic metaphysics texts” (2020).

---

* Niniejszy biogram jest skróconą wersją tekstu Katarzyny Stępień „Wielkość człowieka w filozofie”. *Filozof wpatrzony w naturę i to co boskie*, Academicon 2020, ss. 33-64.

Ks. prof. Andrzej Maryniarczyk urodził się 26 stycznia 1950 roku w Witowie na skalnym Podhalu. Po ukończeniu szkoły podstawowej w roku 1963 kontynuował w latach 1963–1965 edukację w prowadzonej przez salezjanów w Oświęcimiu szkole zawodowej (obecnie pod nazwą Zespół Szkół Zawodowych Towarzystwa Salezjańskiego), a następnie w latach 1966–1970 w oświęcimskim Liceum Ogólnokształcącym im. S. Konarskiego. Śluby wieczyste w zakonie salezjańskim złożył w 1972 roku w Skawie, zaś święcenia kapłańskie w 1976 roku w Krakowie.

W latach 1970–1976 przyszedł profesor kontynuował edukację w ramach studiów filozoficznych i teologicznych w Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie. Egzaminów magisterskich zdał na Wydziale Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w 1976 roku i w tym samym roku rozpoczął studia filozoficzne na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej KUL, które ukończył w 1979 roku, uzyskując absolutorium z filozofii. Następnie przygotował rozprawę doktorską w Katedrze Metafizyki KUL pt. „Metoda separacji a metafizyka. Związek formowania pojęcia bytu z determinacją przedmiotu metafizyki”, pisaną pod kierunkiem o. prof. Mieczysława A. Krąpca, którą obronił w 1983 roku na wspomnianym wydziale. W 1984 roku już jako doktor filozofii podjął wykłady zlecone z wybranych zagadnień z metafizyki na Wydziale Filozofii KUL, zaś w 1987 roku kontynuował pracę na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim przy kierowanej przez o. prof. M. A. Krąpca Katedrze Metafizyki. Stopień doktora habilitowanego uzyskał w 1991 roku na podstawie dysertacji pt. „System metafizyki. Analiza ‘przedmiotowo-zborne’ poznania”. W 2001 roku uzyskał tytuł i stanowisko profesora zwyczajnego. W 1996 roku został kierownikiem Katedry Metafizyki jako następcą o. prof. Krąpca i kierował nią do przejścia na emeryturę 30 września 2020 roku.

Wśród głównych kierunków badań naukowych ks. prof. Maryniarczyka należy wymienić przede wszystkim metafizykę, teorię poznania metafizycznego i metodologię metafizyki realistycznej, a następnie antropologię filozoficzną, filozofię Boga, filozofię prawa, a zatem główne obszary zainteresowań Katedry Metafizyki.

Do oryginalnych osiągnięć naukowych Profesora należy: opracowanie systemowości metafizyki jako całościowej odpowiedzi poznawczej na istnienie rzeczywistości, które metafizyka uwyrażnia w poznaniu transcendentalno-analogicznym, rozwój i aplikacja metody separacji metafizycznej do wyodrębnienia złożań bytowych i naczelných przyczyn, rozwinięcie teorii transcendentaliów jako sposobów istnienia bytu, opracowanie teorii kreacjonizmu

metafizycznego (argumentacja za *creatio ex nihilo* i ukazanie konsekwencji teoretycznych i praktycznych przyjęcia lub odrzucenia teorii), aplikacja instrumentarium metafizyki ogólnej do wyjaśniania nowych problemów formułowanych przez metafizyki szczegółowe (np. antropologię filozoficzną – problem płciowości duszy; filozofię prawa – problem natury bytu jako źródła i normy prawa). Oprócz powyższych dziedzin Profesor podejmował problemy z filozofii wychowania, filozofii kultury i filozofii społecznej.

Ksiądz prof. Maryniarczyk był ceniony jako dydaktyk i promotor 171 prac magisterskich i 41 doktoratów (pisanych w języku polskim, słowackim i angielskim). Uczestniczył w ponad stu konferencjach naukowych, krajowych i zagranicznych, podczas których podejmował kwestie metafizyczne, antropologiczne, filozoficznoprawne, z filozofii społecznej i filozofii wychowania.

Był współzałożycielem Polskiego Towarzystwa Tomasza z Akwinu (PTTA) z siedzibą na KUL i od samego początku wiceprezesem tego Towarzystwa (1997–2009), zaś od 2009 roku jego prezesem.

Jako redaktor naczelny ks. prof. Maryniarczyk rozpoczął opracowywanie w 1998 roku zainicjowanej przez o. M.A. Krąpca *Powszechnej Encyklopedii Filozofii*, której wydawcą jest Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu. Jest to pierwsze skuteczne przedsięwzięcie tego typu w Polsce i piąte w świecie. *Encyklopedia* ukazała się w dziesięciu tomach w latach 2000–2009.

Oprócz afiliacji i czynnej posługi w Polskim Towarzystwie Tomasza z Akwinu ks. prof. Andrzej Maryniarczyk przynależał do Towarzystwa Naukowego KUL, Lubelskiego Towarzystwa Filozoficznego, Società Internazionale Tommaso d'Aquino, American Association of Catholic Philosophers, American Society of Christian Philosophers oraz Pontificia Accademia di San Tommaso d'Aquino (Roma).

Popularyzował w środkach społecznego komunikowania dziedzictwo Filozoficznej Szkoły Lubelskiej, Katolicki Uniwersytet Lubelski, realizm metafizyczny oraz mądrościowy styl filozoficznego myślenia. Współpracował z polsko-amerykańską Fundacją Deo et Patriae w organizacji międzynarodowych i ogólnopolskich konkursów edukacyjnych pod hasłem „Wielecy Polacy XX wieku” wokół myśli S. Wyszyńskiego, K. Wojtyły, M.A. Krąpca.

Oprócz zaangażowania w pracę nad *Encyklopedią* ks. Profesor był również redaktorem prestiżowych serii naukowych: „Biblioteka Filozofii Realistycznej”, „Teksty – Przekłady – Komentarze”, „Monografie i Studia z Filozofii Realistycznej”, „Zadania Współczesnej Metafizyki”, „Scripta Philosophiae Classicae”, „The Lublin Philosophical School”, oraz popularnonaukowych: „Vademecum Filozofii”, „Rozmowy z Ojcem Krąpcem”, „Wykłady otwarte imienia Ojca Profesora Mieczysława A. Krąpca”.

Poziom merytoryczny i opracowanie edytorskie tych prac, jak i ich znaczenie dla polskiej kultury naukowej, zostały docenione szeregiem nagród i wyróżnień, jak Feniks dla serii wydawniczej: „Zadania Współczesnej Metafizyki” (2016), „Monografie i Studia z Filozofii Realistycznej” (2017), „Teksty – Przekłady – Komentarze” (2018), trójjęzyczne wydanie *Metafizyki* Arystotelesa (2018). W 2018 roku został wręczony ks. Profesorowi „Aquinas Medal for Excellence in Christian Philosophy”, przyznawany przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Étienne Gilsona. Z odznaczeń państwowych otrzymał: Złoty Krzyż Zasługi (2008), Złoty Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” (2017), nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za całokształt dorobku (2020).

W charakterze Profesora leżały: lojalność, cierpliwość, długomyślność w oczekiwaniu na owoce nauczycielskiego i wychowawczego trudu, zasada wielu szans, zdolność wydobywania dobra z innych osób, odwaga, niezależność, skromność, pogoda i hart ducha. Wraz z charyzmatem salezjańskim ks. Maryniarczyk nabył umiejętność pracy z młodzieżą. Charakterystyczna była także stała obecność ks. Profesora na Uniwersytecie, datująca się od początków prawdziwie benedyktyńskiej pracy nad *Encyklopedią* (nad polską wersją, a następnie nad angielskim wydaniem). Jak dawne pokolenia akademików szkoły lubelskiej stale pracował w Uniwersytecie: realnie i w sensie lokacyjnym bytował w Katedrze Metafizyki i była to zawsze pomocna i twórcza obecność.

Katarzyna Stępień

Katedra Antropologii Filozoficznej i Filozofii Prawa KUL

katarzyna.stepien@kul.pl

ORCID 0000-0002-8549-4657